

Innkomne spørsmål og svar på disse

Valgkonferansen 2023 – del 2

6. juni

Hopp til spørsmål**Forberedelser 4***Det er mye å sette seg inn i. Hva er det viktigste å fokusere på?* 4*Er det å være valgmedarbeider frivillig eller lønnet arbeid* 4**Manntall 4***Kan vi legge ut manntallet på heimsida for offentlig ettersyn?* 4*Hvorfor skal samemantallet legges ut?* 4*Sendes samemantallet ut eller blir det liggende i EVA?* 4*Skal alle legge ut samemantallet?* 4*Det anbefales at manntallet ligger til offentlig ettersyn 30. juni. Tidligstemming starter 3. juli.**Hvorfor lastes ikke manntallet opp i EVA før 10. juli?* 5*Manntal er varsla vera på plass i EVA ca. 10. juli – det skal sjølvstakt leggjast ut så fort som det let seg gjera. Er det ein dato for når det må vera lagt ut?* 5*Fint om dere kan si noe om å søke seg inn i manntallet på valgdagen.* 5*Hvordan håndteres de som bor på Strengt fortrolig adresse?* 5*Ein listekandidat vil kanskje vere busatt på Svalbard på valdagen, men vil flytte tilbake hit etter ca. 10 månadar. Kan hen få permisjon?* 5**Valgmateriell 6***Hvor bestilles avkrysningsstemmesedler til kommunevalget og fylkestingsvalget?* 6*Vil det bli lagt ut informasjon til veljarane om korleis dei reint praktisk avlegg stemme? Info om kumulering, kryssing, sletting etc?* 6*Hvor får vi tak i blanke stemmesedler?* 6*Kan dere si noe om at konvolutter til særskilt omslag kan kjøpes på ProKom?* 6*Når får kommunane avkryssingsetlane?* 6*Blir det tilgjengeliggjort materiell til prøvevalget? Vi har ikke mottatt stemmesedler enda.* 6**Stemmegivning og praktisk rundt dette 6***Har dere noen råd til hvordan vi best holder styr på to valg på en gang?* 6*Registrering av tidligstemmer til andre kommuner BØR registreres? Ikke en må-bestemmelse?* 7*Man skriver vel kun ut valgkort når stemmer skal sendes til andre kommuner, eller når stemmegivningen må prøves?* 7*Kan man ta imot ambulerende stemmer tidligere enn den siste uka før valget? Noen vet allerede nå at de er så syke at de kommer seg ut.* 7*Velgere som f.eks. bor på sykehjem og ikke har legitimasjon, hvordan håndteres det?* 7

<i>Fremmedstemmer på valgdagen skal vel i en særskilt omslagskonvolutt og ikke FS omslagskonvolutt? Feil visning i video mener jeg.</i>	7
<i>Om ulike urner for kommuner og fylkestingsvalg: "flasher" man ikke en velger som har bestemt seg for kun å stemme på f.eks. kommunevalget?</i>	8
<i>Skal man stemple stemmesedlene i tidligstemmeperioden før de legges i konvolutt?</i>	8
<i>Mange glemmer å stemple stemmesedlene som kommer fra utenriksstemmegivningen. Det er en viktig påminning!</i>	8
<i>Kan vi bruke stemmesedler til informasjon ved inngang?</i>	8
<i>To stemmesedler, men ett kryss i manntall: vil ikke det automatisk gi store avvik?</i>	8
<i>Må stemmegiver være bevisst ved avlevering av stemme?</i>	8
<i>I filmen "hvordan stemme" ble stemmeseddel stemplet og lagt i konvolutt for å sendes til annen kommune. Vi bør vel heller tilby avkryssingsstemmesedler?</i>	8
<i>Kva legitimasjon er godkjent no?</i>	8
<i>Korleis kan ein skilla mellom forkasta stemmegivning til Kommunestyrevalet og Fylkestingvalet når dei ligg i same konvolutt? 2 stemmer 1 val. Skal fylke ha alle?</i>	9
<i>Kan velger stryke kandidater på stemmeseddelen? Hvor mange slengerstemmer kan velgeren legge til?</i>	9
<i>Sikkerhet og beredskap til å møte risikoer med høy hastighet: Har større kommuner dedikerte personer med førstehjelpskompetanse i stemmemottak? Arrangøransvar?</i>	9
<i>Kan partiene stå på stand rett utenfor inngangen til valglokalet? Det er jo ikke inne i valglokalet, men vil oppleves som påtrengende for velgerne.</i>	9
Opptelling	9
<i>Dere bør også minne kommunene på at de også har stemmesedler til fylkestingsvalget. Fylkesvalgstyrets kontrolltelling var heller ikke del av tidslinjen.</i>	9
<i>Stemmer kan komme inn kl. 17 dagen etter (12/9): betyr det at vi ikke kan ha et klart resultat før denne dagen? Resultatet vi får 11/9 er ikke endelig?</i>	10
<i>Foreslått forkastet stemmegivning til fylkestingsvalget sendes videre til fylket uåpnet. Konvolutt kan inneholde sedler til begge valg. Åpner vi konvolutt?</i>	10
<i>Må valgstyret være fysisk i rommet det telles hele tiden eller kan de delegere en del av dette til valgansvarlig?</i>	10
<i>Er det noe man bør være OBS på da man går fra manuelt til elektronisk valg?</i>	10
<i>Kan dere forklare forskjellen mellom urnetelling og foreløpig opptelling?</i>	10
<i>Skal stemmestyrene gjøre foreløpig opptelling av sedler til fylkestingsvalget ved tellemåte lokalt fordelt på krets?</i>	11
<i>Vi har sjeldent fått to identiske opptellinger med skannerne. Hvor store avvik mellom foreløpig og endelig opptelling kan vi ha?</i>	11
<i>Må kommuner skanne stemmesedler til fylkestingsvalg ved maskinell opptelling?</i>	11
<i>Skal det ikke registrerast/tellast retta stemmesedlar før den endelege registreringa i skanning?</i>	11
<i>Kan registrering av retta stemmesedler gjøres tirsdag morgen? Siden endelig valgoppgjør ikke blir før etter kl. 15 denne dagen.</i>	11
<i>Når en velger stemmer bare på fylkesting og ikke kommunestyrevalg så vil det bli feil på manntallet for kommunevalget. Hvordan skal vi registrere dette?</i>	11
<i>Det er jo ikke avvik om det er færre stemmesedler enn kryss. Alle stemmer ikke på begge valg.</i>	11

<i>Skal fylkestingssedlene sorteres på rettet og urettet, eller kun sorteres på parti – gjelder kommune.</i>	12
<i>Trenger stemmestyret i krets Buypass? Og trenger de sertifikat til EVA for å komme inn på pc for registrering i elektronisk manntall?</i>	12
<i>Vi opplever at kommunene tar ut forkastede stemmesedler til fylkestingsvalget, og ikke legger dem tilbake. De skal derfor ikke kastes! (slik dere sier at kommunen kan)</i>	12
<i>En velger skriver kandidat fra partiets liste som slenger. Skal vi da anta at det er en personstemme?</i>	12
Valgoppgjør	12
<i>En listekandidat vil kanskje vere busett på Svalbard på valdagen, men vil flytte tilbake hit etter ca. 10 månadar. Kan hen få permisjon?</i>	12
<i>Hvordan regnes "avganger" ut?</i>	12
<i>Mandatfordeling: er dette noe EVA regner automatisk ut?</i>	13
<i>Nytt kommunestyre skal velge lovpålagt organer: Kan vi få et verktøy som bruker Sainte-Laguës metode som vi kan bruke ved forholdsvalg? F.eks. et regneark?</i>	13
<i>Er det lov å opplyse om at kandidater på listene ikke er valgbare?</i>	13
<i>I eksempel på kandidatføring: kandidat 1 gis 500 i stemmetillegg ettersom partiet fikk 2000 stemmer totalt. Mener det 2000 "vanlige" stemmer eller listestemmer?</i>	13
<i>Kan møtebok signeres elektronisk?</i>	13
<i>Hvordan arkiveres avkryssede manntallslistene når man benytter EVA?</i>	13
<i>Stemmesedlene skal vel oppbevares, ikke arkiveres?</i>	13
<i>Skal elektronisk skannede stemmesedler valgsedler i database arkiveres?</i>	13
<i>Finnes det en mal vi kan bruke for manuelt valgoppgjør?</i>	14
<i>Hvordan vet vi at de som står på godkjente lister ikke er valgbare lenger? Må vi gå gjennom alle lister igjen før valget, eller vil EVA fange opp dette?</i>	14
<i>Om noen ikke er valgbare pga. jobb, kan de likevel bli stemt gjennom og da vurdere om de vil være politiker eller søke om fritak pga. jobb situasjon?</i>	14
<i>Jeg oppfattet at det ikke skal gjøres manuelt oppgjør pga. ikke valgbare kandidater så lenge det ikke er gitt slenger til denne kandidaten?</i>	14
Diverse	14
<i>Hva er gjort for å forbedre avtalen om forsendelse av forhåndsstemmer den siste uka?</i>	14
<i>Prøvevalget i neste uke, er det mulig å få tilgang til det i etterkant? En er bortreist og andre på kurs. Viktig å få denne informasjonen med oss.</i>	14
<i>Hvor får man ta i liste over førstegangsvelgere?</i>	15
<i>Hvorfor har dere ikke fysisk konferanse? Vi som er nye føler vi går glipp av både informasjon og det kollegiale, samt at man ikke blir like påkoblet når vi sitter digitalt.</i>	15
<i>Er dere tilgjengelige utover kveldene på valgtinget og under opptellinga?</i>	15
<i>Hvor bestiller vi blindeskrift til hyllene i avlukket?</i>	15
<i>Er vel bare PC-er som trenger sertifikat, ikke brukere?</i>	15
<i>Hvordan gi valgmedarbeidere/stemmestyre tilgang i EVA?</i>	15
<i>Overlevering av valgoppgjøret til fylkeskommunen: Er det krav til hvilke bokser/kasser det skal pakkes i? Hvilken forsegling er anbefalt?</i>	15

Forberedelser

Det er mye å sette seg inn i. Hva er det viktigste å fokusere på?

Vi har forståelse for at det kan være mye å sette seg inn i. Valg består av flere ulike deler som sammen danner en korrekt og sikker valggjennomføring. Alle deler er derfor like viktig, men vi anbefaler at dere setter dere inn i de fristene som er nærmest i tid, sånn som tidligstemmegivning 3. juli, utlegging av manntall, og forberedelser til forhåndsstemmegivningen.

Gjerne bruk tidslinjen på forsiden av Valgmedarbeiderportalen til å sette deg inn i de ulike temaene under hver fase.

Er det å være valgmedarbeider frivillig eller lønnet arbeid

Det er opp til dere hvordan dere rekrutterer og eventuelt lønner valgmedarbeiderne deres. Mange velger å rekruttere internt, og lønner deretter, mens andre rekrutterer eksternt. Vi anbefaler at dersom dere ansetter eksterne, bør de rekrutteres som arbeidstakere, og ikke som oppdragstakere.

Manntall

Kan vi legge ut manntallet på heimsida for offentlig ettersyn?

Nei, utleggingsmanntallet kan legges ut på en måte som gjør at velgerne får innsyn i sine opplysninger og kan kreve eventuell feil rettet. Det skal legges ut på en måte som gjør at kommunen har oversikt, for eksempel ved å legge ut et eksemplar på papir eller på en PC eller lignende, hvor det eneste man kan foreta seg er å se i manntallet. Det bør for eksempel ikke være tilgang til internett på denne PC-en.

Hvorfor skal samemanntallet legges ut?

Sametingets valgmanntall, som legges ut til offentlig ettersyn også i år, danner grunnlaget for mandatfordelingen til Sametinget og hvilke kommuner som har 30 eller flere personer i dette manntallet. Disse kommunene får litt flere oppgaver i forbindelse med sametingsvalget i 2025.

Sendes samemanntallet ut eller blir det liggende i EVA?

Sametingets valgmanntall blir tilgjengelig i EVA, og valgansvarlige kan selv laste det ned og velge hvordan de vil legge det ut til offentlig ettersyn.

Skal alle legge ut samemanntallet?

Ja, forskriften om valg til Sametinget § 8 slår fast at Sametingets valgmanntall skal legges ut til offentlig ettersyn i det året det er valg til Sametinget og i det året det er valg til kommunestyre og fylkesting. Alle kommuner som har velgere som står i Sametingets valgmanntall vil få tilgang til utleggingsmanntallet i EVA og kan laste dette ned.

Det anbefales at manntallet ligger til offentlig ettersyn 30. juni. Tidligstemming starter 3. juli. Hvorfor lastes ikke manntallet opp i EVA før 10. juli?

Dette skyldes at det endelige manntallet ikke blir klart før Skatteetaten er ferdige med å behandle alle flyttemeldinger i forbindelse med skjæringsdatoen før noen dager ut i juli. Vi tilgjengeliggjør manntallet så snart det er klart - ca. 10. juli.

Manntal er varsla vera på plass i EVA ca. 10. juli – det skal sjølvstakt leggjast ut så fort som det let seg gjera. Er det ein dato for når det må vera lagt ut?

Ordlyden er "så fort det lar seg gjøre". Det gir dere litt handlingsrom, men dere bør gjøre det så fort som mulig etter at det blir tilgjengeliggjort i EVA rundt 10. juli.

Fint om dere kan si noe om å søke seg inn i manntallet på valgdagen.

Velgere som har bodd mer enn ti år i utlandet har stemmerett og kan søke seg inn i manntallet også på valgdagen. Prosedyren er lik som ellers, og velgeren legger ved en søknad om innføring sammen med konvoluttstemmen. Valgansvarlig må så sjekke mot folkeregistreret i etterkant at velgeren hadde sin siste norske adresse i kommunen. Vi vil legge ut et søknadsskjema på valgmedarbeiderportalen og valg.no som velger kan bruke. Dette kan dere skrive ut og ha noen eksemplarer av i hvert valglokale. Søknaden kan også skrives direkte på omslagskonvolutten.

Hvordan håndteres de som bor på Strengt fortrolig adresse?

Kommunen får tilsendt en egen særskilt manntallsliste for de som bor på hemmelig adresse. Listen for kommunen tilsendt fra Kripos, som henter ut informasjonen fra Skatteetaten. Da vil kommunen også motta informasjon om hvordan disse stemmegivningene skal håndteres.

Det skal kun være de som har behov for innsyn i denne listen, som får tilgang på denne. Mer om rutine for håndtering av slike opplysninger og stemmegivninger finner du på Valgmedarbeiderportalen:

<https://valgmedarbeiderportalen.valg.no/artikler/velgere-med-hemmelig-adresse/>

Ein listekandidat vil kanskje vere busatt på Svalbard på valdagen, men vil flytte tilbake hit etter ca. 10 månadar. Kan hen få permisjon?

Dette spørsmålet sendte vi til Kommunal- og distriktsdepartementet, som har kommet med følgende svar:

Slik vi forstår det vil en listekandidat som på valgdagen oppholder seg på Svalbard for en periode, fortsatt være folkeregistrert som bosatt i kommunen på valgdagen og dermed være valgbar, jf. valgloven § 3-3 og folkeregisterforskriften §§ 4-4-3 og 5-1-8.

Det følger av kommuneloven § 7-9 andre ledd første punktum at hvis den folkevalgte ikke kan ivareta vervet sitt uten at det medfører vesentlig ulempe for ham eller henne, kan kommunestyret eller fylkestinget etter søknad frita den folkevalgte for vervet midlertidig eller for resten av valgperioden.

Valgmateriell

Hvor bestilles avkrysningsstemmesedler til kommunevalget og fylkestingsvalget?

Dette bestilles via skjema for etterbestilling av valgmateriell, som ligger på Valgmedarbeiderportalen:

<https://valgmedarbeiderportalen.valg.no/aktuelt/etterbestilling-av-valgmateriell/>

Vil det bli lagt ut informasjon til veljarane om korleis dei reint praktisk avlegg stemme? Info om kumulering, kryssing, sletting etc?

Dette vil det ligge forklaring på på valg.no, og det er også veiledning på plakatene dere kan bestille fra Valgdirektoratet, i tillegg til informasjonsbrosjyrer på forskjellige språk.

Hvor får vi tak i blanke stemmesedler?

Blanke stemmesedler bestilles sammen med de andre stemmesedlene.

Kan dere si noe om at konvolutter til særskilt omslag kan kjøpes på ProKom?

Det er opp til kommunen hvor disse konvoluttene kjøpes. Vi vet at noen kommuner benytter ProKom, men det er opp til den enkelte kommune å vurdere hvilken leverandør de vil benytte.

Når får kommunane avkryssingsetlane?

De sendes ut i disse dager. Dere skal ha dem i god tid før tidligstemmingen starter 3. juli

Blir det tilgjengeliggjort materiell til prøvevalget? Vi har ikke mottatt stemmesedler enda.

Nei, det blir ikke sendt ut materiell til prøvevalget. Dersom dere ønsker å øve på den praktiske valggjennomføringen med valgmateriell, så beskriver oppgavesettet hvordan stemmegivningene håndteres i praksis.

Stemmegivning og praktisk rundt dette

Har dere noen råd til hvordan vi best holder styr på to valg på en gang?

Prinsippene for stemmegivning og mottak av stemmer foregår relativt likt når dere skal gjennomføre kommunestyre- og fylkestingsvalg samtidig. Det som er viktig å huske på er at kun settes ett kryss i manntallet, og at velgeren derfor må stemme ved begge valg samtidig dersom de ønsker å bruke stemmeretten til både kommunestyrevalget og fylkestingsvalget.

Noen velger å benytte ulike urner for å gjøre opptellingsarbeidet enklere fordi stemmesedlene til kommunestyrevalget og fylkestingsvalget skal telles separat. Det er

opptellingsmåten dere har valgt i grunnlagsdata som er førende for begge opptellinger.

I tillegg skal kommunen kun foreta valgoppgjør for kommunestyrevalget, mens det er fylkeskommunen som foretar valgoppgjør for fylkestingsvalget. Derfor skal valgmateriellet videresendes til fylkeskommunen, som skal kontrollere opptellingen og protokollen for fylkestingsvalget. Fylkeskommunen vil ta kontakt om hvordan de ønsker at dette materiellet skal overleveres.

Registrering av tidligstemmer til andre kommuner BØR registreres? Ikke en måbestemmelse?

Ja. Om de registrerer konvoluttene, kan dette være til hjelp for å sikre at dere får sendt avgårde alle forhåndsstemmegivningene til andre kommuner. Det gir også mer mulighet for statistikk. Men dette er noe kommunene kan gjøre, og ikke noe de må.

Man skriver vel kun ut valgkort når stemmer skal sendes til andre kommuner, eller når stemmegivningen må prøves?

Stemmegivninger som må tas imot i konvolutt, må ha valgkort for å kunne identifisere velgeren når man skal prøve den senere. Dette gjelder for alle stemmegivningene dere tar imot i konvolutt.

Kan man ta imot ambulerende stemmer tidligere enn den siste uka før valget? Noen vet allerede nå at de er så syke at de kommer seg ut.

Ja, det er ikke lovregulert til at dette kun kan gjøres siste uke. Disse stemmene er ordinære forhåndsstemmer og kan tas imot i hele forhåndsstemmeperioden. Det som er regulert, er tidspunktet valgstyret skal sette frist for å søke om slik stemming, som er mellom tirsdag og fredag uken før valgdagen.

Velgere som f.eks. bor på sykehjem og ikke har legitimasjon, hvordan håndteres det?

Valghåndboken kapittel 10.8 omtaler dette:

Loven har én unntaksbestemmelse fra kravet om velgerlegitimasjon ved forhåndsstemmegivning på institusjoner som helse- og omsorgsinstitusjoner og fengsler. Her er det ikke et absolutt krav at en ukjent velger legitimerer seg, fordi det kan hende at de som oppholder seg på institusjonen ikke har legitimasjonspapirer tilgjengelig. Her kan i stedet en ansatt ved institusjonen gå god for velgerens identitet. Det er da et vilkår at den ansatte legitimerer seg.

Fremmedstemmer på valgdagen skal vel i en særskilt omslagskonvolutt og ikke FS omslagskonvolutt? Feil visning i video mener jeg.

Det stemmer at det vanlige er å bruke en konvolutt uten vindu som særskilt omslag. Det er imidlertid ikke knyttet noen krav til disse omslagene, så konvolutter både med og uten vindu kan brukes. Vi er likevel enige i at vi bør bruke det vanligste materiellet i filmene våre.

Om ulike urner for kommuner og fylkestingsvalg: "flasher" man ikke en velger som har bestemt seg for kun å stemme på f.eks. kommunevalget?

Dette tenker vi at ikke behøver å være noe problem. Det er opp til velgeren om hen ønsker å benytte stemmeretten til begge valg. Hvilke(t) valg velgeren avgir stemme til vil uansett være synlig, da man enkelt kan skille på stemmesedlene på farge og potensielt kan se antall stemmesedler velgeren har med seg til avkrysningsbordet.

Skal man stemple stemmesedlene i tidligstemmeperioden før de legges i konvolutt?

Ja, alle stemmesedler skal stemples, enten de skal i konvolutt eller rett i urne. Husk også å etterstemple stemmesedler dere mottar fra utlandet, eller ikke-stempledde stemmesedler dere mottar i konvolutt.

Mange glemmer å stemple stemmesedlene som kommer fra utenriksstemmegivningen. Det er en viktig påminning!

Ja, det er svært viktig å etterstemple stemmesedler dere mottar fra utlandet. Dette er også forskriftsfestet i § 40a i valgforskriften.

Kan vi bruke stemmesedler til informasjon ved inngang?

Ja, det er mange som velger å veilede velgere ved å vise frem hvordan stemmegivningen skal foregå og hvordan man gjør rettelser på stemmesedlene. Dette er typisk noe mange velgere lurere på.

To stemmesedler, men ett kryss i manntall: vil ikke det automatisk gi store avvik?

Det stemmer at dette kan føre til avvik fordi noen velgere kun velger å stemme til ett av valgene. Dette er imidlertid et avvik som kan forklares.

Må stemmegiver være bevisst ved avlevering av stemme?

Stemmegiver må selv ta valget om hvem hen vil stemme på. Det forutsetter derfor at personen er ved bevissthet ved avlevering av stemme. Ingen kan stemme på vegne av andre.

I filmen "hvordan stemme" ble stemmeseddel stemplet og lagt i konvolutt for å sendes til annen kommune. Vi bør vel heller tilby avkryssingsstemmesedler?

Vi er litt usikre på hva spørsmålsstiller mener. Alle stemmesedler skal stemples, enten de avgis i konvolutt eller rett i urne. Om det er en ordinær seddel med kandidatnavn eller en avkryssingsstemmeseddel er ikke relevant.

Kva legitimasjon er godkjent no?

Verken valgloven eller valgforskriften har nærmere regler for hva slags legitimasjon som kan godkjennes. Det er et minstekrav at legitimasjonen har et visst offisielt preg og at den inneholder velgerens navn, fødselsdato og bilde.

Typiske legitimasjonspapirer vil være bankkort med bilde, førerkort - også digitalt førerkort - og pass, men også andre typer legitimasjon med bilde vil kunne godkjennes etter nærmere vurdering fra stemmemottaker.

Korleis kan ein skilla mellom forkasta stemmegivning til Kommunestyrevalet og Fylkestingvalet når dei ligg i same konvolutt? 2 stemmer 1 val. Skal fylke ha alle?

Valgstyret i kommunen avgjør om stemmegivningen skal forkastes for kommunestyrevalget, mens fylkesvalgstyret tar avgjørelsen for fylkestingsvalget. En forkastet stemmegivning skal derfor sendes videre til fylkeskommunen uåpnet.

Kan velger stryke kandidater på stemmeseddelen? Hvor mange slengerstemmer kan velgeren legge til?

Nei, det er ikke anledning til å stryke kandidater ved kommunestyre- og fylkestingsvalg.

Antall slengere man kan legge til avhenger av størrelsen på kommunestyret som skal velges. Det kan gis maksimalt et antall slengere som tilsvarer en fjerdedel av antall representanter som skal velges, men minimum fem. I en kommune med 35 representanter vil det derfor kunne føres opp $35/4 = 8,75$, det vil si 8 slengere. Tallet skal alltid rundes ned.

Sikkerhet og beredskap til å møte risikoer med høy hastighet: Har større kommuner dedikerte personer med førstehjelpskompetanse i stemmemottak? Arrangøransvar?

Dette er et veldig godt innspill, som er med på å ivareta tryggheten til velgere i valglokalene. Vi har dessverre ikke oversikt over opplæring og ansvarsfordelingen kommunene gjør på dette feltet for valgmedarbeiderne sine.

Kan partiene stå på stand rett utenfor inngangen til valglokalet? Det er jo ikke inne i valglokalet, men vil oppleves som påtrengende for velgerne.

Vi svarer med regelverk rundt valgdagen. Merk at det er andre bestemmelser under forhåndsstemmegivning.

Valgloven § 9-4 (1) sier at "I valglokalet og i de rom som velgeren må passere for å komme frem til valglokalet, er det ikke tillatt å drive valgagitasjon". Valghåndboken kapittel 12.7 presiserer videre at "Lovens forbud mot valgagitasjon omfatter ikke området utenfor den bygningen der valglokalet ligger."

Opptelling

Dere bør også minne kommunene på at de også har stemmesedler til fylkestingsvalget. Fylkesvalgstyrets kontrolltelling var heller ikke del av tidslinjen.

Det er en viktig påminnelse. Det vil være ulike stemmesedler til kommunestyrevalget og til fylkestingsvalget, eller eventuelt bydelsutvalg/kommunedelsutvalg for de som har valg til dette. Fylkesvalgtingets kontrolltelling er en viktig del av helheten, men tidslinjen i dag dreier seg om kommunenes arbeidsoppgaver.

Stemmer kan komme inn kl. 17 dagen etter (12/9): betyr det at vi ikke kan ha et klart resultat før denne dagen? Resultatet vi får 11/9 er ikke endelig?

Det stemmer. Dere vil ikke ha noe endelig valgresultat før dere har telt og godkjent telling for sent innkommet/lagt til side, dagen etter valgdagen kl. 17. Dette er fastsatt i lov.

Foreslått forkastet stemmegivning til fylkestingsvalget sendes videre til fylket uåpnet. Konvolutten kan inneholde sedler til begge valg. Åpner vi konvolutten?

Er det en forkastet stemmegivning, skal ikke omslagskonvolutten åpnes. Valgkortet skal være synlig gjennom vinduet på konvolutten, slik at dere kan prøve stemmegivningen. Når den sendes videre til fylket, kan de også prøve stemmegivningen uten å åpne konvolutten.

Om det er en stemmeseddel til fylkestingsvalget som er forkastet av valgstyret i kommunen, skal den sendes videre til fylket. Stemmesedler til kommunestyrevalget som er forkastet skal ikke sendes til fylket.

Må valgstyret være fysisk i rommet det telles hele tiden eller kan de delegerer en del av dette til valgansvarlig?

Den endelige opptellingen skal foregå under valgstyrets tilsyn. Det innebærer at valgstyret skal være fysisk til stede og opptelling skal skje i valgstyrets nærvær. Det er ikke adgang til å delegerer tilsynet. Hvordan valgstyret organiserer tilsynet, er opp til valgstyret selv. Når valgstyret skal fatte vedtak, som for eksempel å behandle forkastelser og signere møteboken, må et beslutningsdyktig valgstyre være til stede.

Er det noe man bør være OBS på da man går fra manuelt til elektronisk valg?

Vi forstår spørsmålet slik at dette gjelder opptellingsmetode for endelig opptelling. Der kommunen går fra manuell opptelling til å skanne stemmesedlene. Det er viktig at dere har god logistikk i opptellingslokalet og at de skannede stemmesedlene holdes avskilt fra de som ikke er skannet. Vi anbefaler videre at deltar på Prøvevalg 2 som avholdes i august. Der vil dere få øvet på å skanne.

Kan dere forklare forskjellen mellom urnetelling og foreløpig opptelling?

I kommuner som har valgt at foreløpig telling skal skje sentralt kretsvis, eller sentralt samlet, må det gjøres urnetelling i valglokalene før stemmene sendes inn sentralt.

Urnertelling innebærer å sammenligne antall kryss i manntallet og antall stemmesedler i urne i kretsen. Hensikten er å ha kontroll på at alle stemmesedler kommer frem sentralt for foreløpig telling.

Foreløpig telling innebærer å telle og partifordele stemmene og avstemme dette mot antall kryss i manntall.

Skal stemmestyrene gjøre foreløpig opptelling av sedler til fylkestingsvalget ved tellemåte lokalt fordelt på krets?

Ja. Dersom kommunen har valgt opptellingsmåten lokalt fordelt på krets, skal dette gjøres også med fylkestingsvalget ved stemmestyrets opptelling ute i valglokalene på valgdagen.

Vi har sjeldent fått to identiske opptellinger med skannerne. Hvor store avvik mellom foreløpig og endelig opptelling kan vi ha?

Det er valgstyret som må ta stilling til hvor store avvik som kan godkjennes. Avvikene skal også forklares i protokollen.

Må kommuner skanne stemmesedler til fylkestingsvalg ved maskinell opptelling?

Nei. Kommunene velger selv hvordan de vil telle stemmesedlene, til både kommunestyrevalget og fylkestingsvalget.

Skal det ikkje registrerast/tellast retta stemmesedlar før den endelige registreringa i skanning?

Nei. Rettinger registreres først i den endelige tellingen, enten den foregår maskinelt eller manuelt. Ved den foreløpige tellingen skal stemmesedlene kun partifordeles.

Kan registrering av retta stemmesedler gjøres tirsdag morgen? Siden endelig valgoppgjør ikke blir før etter kl. 15 denne dagen.

Ja. Men dere får ikke godkjent endelige tellinger før dere har registrert rettingene. Vi anbefaler at dere gjør det dere kan kvelden før, men det er ikke noe i veien for å gå hjem, sove noen timer, og fortsette med klart hode dagen etter. For øvrig blir ikke endelig valgoppgjør klart før **kl. 17 dagen etter valgdagen**, siden opptellingen av sent innkomne forhåndsstemmer først kan starte etter dette.

Når en velger stemmer bare på fylkesting og ikke kommunestyrevalg så vil det bli feil på manntallet for kommunevalget. Hvordan skal vi registrere dette?

Manntallet blir riktig fordi det settes et kryss når velgeren avgir stemme. Men det fører til at dere får et avvik mellom antall kryss i manntallet og antall stemmesedler til valgene. Dette må forklares i møteboka.

Det er jo ikke avvik om det er færre stemmesedler enn kryss. Alle stemmer ikke på begge valg.

Når antall kryss i manntallet og antall stemmesedler ikke stemmer overens har man et avvik. Men dersom avviket skyldes at velgere ikke stemmer ved begge valg, kan avviket forklares. Dette gjøres i møteboka.

Skal fylkestingssedlene sorteres på rettet og urettet, eller kun sorteres på parti – gjelder kommune.

Sedlene skal fordeles på rettede og urettede, men kommunene trenger ikke å registrere selve rettingene. Det er også lurt å ta kontakt med fylkeskommunen deres, for å høre hvordan de ønsker å få materiellet overlevert.

Trenger stemmestyret i krets Buypass? Og trenger de sertifikat til EVA for å komme inn på pc for registrering i elektronisk manntall?

Nei, stemmestyret trenger ikke Buypass. Buypass brukes ved skanning når man overfører tellinger. I kommuner som skal skanne stemmesedler, må derfor to valgansvarlige ha Buypass ID på smartkort for elektronisk signering av opptellingsresultatene.

Stemmestyret (og alle som skal registrere stemmegivninger i EVA) trenger sertifikat til EVA, og det må opprettes bruker og tildeles roller hvis de for eksempel skal ha rollen "ansvarlig valglokale".

Vi opplever at kommunene tar ut forkastede stemmesedler til fylkestingsvalget, og ikke legger dem tilbake. De skal derfor ikke kastes! (slik dere sier at kommunen kan)

Det er riktig at forkastede stemmesedler til fylkestingsvalget ikke skal kastes. Disse skal sendes til fylkeskommunen slik at fylkesvalgstyret kan behandle dem. Kommunen kan kassere forkastede stemmesedler til kommunestyrevalget når valgresultatet er endelig.

En velger skriver kandidat fra partiets liste som slenger. Skal vi da anta at det er en personstemme?

Det blir opp til valgstyret å vurdere dette. Dette er ikke en endring som er tillatt, og i henhold til valgforskriften skal ikke endringen telles. Samtidig er det et prinsipp at man bør legge vekt på velgers intensjon. Det er derfor dette er en vurdering som det enkelte valgstyre bør ta.

Valgoppgjør

En listekandidat vil kanskje vere busett på Svalbard på valdagen, men vil flytte tilbake hit etter ca. 10 månadar. Kan hen få permisjon?

Vi har behov for å avklare denne med departementet, og har derfor sendt spørsmålet videre.

Hvordan regnes "avganger" ut?

Avganger er antall slengere partiets velgere har gitt til kandidater fra andre partier. For eksempel: Hvis Høyres velgere har gitt 20 slengere til kandidater fra andre partier, har Høyre 20 avganger. Dere finner tallene i Kap. E i møteboka.

Mandatfordeling: er dette noe EVA regner automatisk ut?

EVA beregner kvotientene på grunnlag av St. Lagües metode med 1,4 som første delingstall. Når du kontrollerer valgoppgjøret, bør du derfor beregne disse kvotientene selv og sammenligne dem med resultatene i EVA. Vi anbefaler at dere beregner så mange kvotienter at dere får kontrollert alle de tildelte mandatene.

Nytt kommunestyre skal velge lovpålagt organer: Kan vi få et verktøy som bruker Sainte-Laguës metode som vi kan bruke ved forholdsvalg? F.eks. et regneark?

Konstituering og valg av lovpålagte organer går utenfor Valgdirektoratets ansvarsområde. Vi har ikke noe slikt verktøy, men anbefaler at dere tar kontakt med KS som muligens kan bistå.

Er det lov å opplyse om at kandidater på listene ikke er valgbare?

Vi anbefaler at dere ikke gjør dette. Noen kandidater vil åpenbart ikke være valgbare (for eksempel ved dødsfall), mens det for andre kandidater ikke vil være endelig avklart om de er valgbare før valget er over. Kandidater kan flytte tilbake til kommunen, og personer som innehar stillinger som gjør at de ikke er valgbare kan fratre helt fram til konstituering av det nye kommunestyret, og dermed være valgbare likevel.

I eksempel på kandidatføring: kandidat 1 gis 500 i stemmetillegg ettersom partiet fikk 2000 stemmer totalt. Mener det 2000 "vanlige" stemmer eller listestemmer?

Når man beregner stemmetillegget, ser man på antall stemmesedler - ikke listestemmer.

Kan møtebok signeres elektronisk?

EVA har ikke funksjonalitet som tillater annen signering enn fysisk. Dersom kommunen har egen funksjonalitet for dette, kan dere benytte det.

Hvordan arkiveres avkryssede manntallslistene når man benytter EVA?

Når valgoppgjøret er foretatt vil dere kunne laste ned et ferdig avkrysset manntall fra rapportmenyen i EVA. Dette skal oppbevares i åtte år før det kasseres på en betryggende måte.

Stemmesedlene skal vel oppbevares, ikke arkiveres?

Ja, stemmesedlene skal oppbevares i fire år.

Skal elektronisk skannede stemmesedler valgsedler i database arkiveres?

Godkjente stemmesedler skal arkiveres, enten fysisk eller på et elektronisk medium dersom dette er like trygt. EVA Skanning kan imidlertid ikke brukes som elektronisk lagringsmedium til dette formålet. Se Valghåndboken 24.3.2.

Finnes det en mal vi kan bruke for manuelt valgoppgjør?

Vi lager et eget regneark for dette som vi sender dere, og bistår med å fylle ut om det er behov for det.

Hvordan vet vi at de som står på godkjente lister ikke er valgbare lenger? Må vi gå gjennom alle lister igjen før valget, eller vil EVA fange opp dette?

EVA gir ikke beskjed om kandidater som ikke er valgbare. Dødsfall er det eneste som oppdateres når det gjelder valgbarhet etter skjæringsdatoen, men dette kontrolleres det ikke mot ved valgoppgjøret. Kandidatenes stillinger har EVA ikke under noen omstendigheter informasjon om. Kommunen må derfor selv holde oversikt over hvilke kandidater dette gjelder.

Om noen ikke er valgbare pga. jobb, kan de likevel bli stemt gjennom og da vurdere om de vil være politiker eller søke om fritak pga. jobb situasjon?

Ja, det kan de. Det er stillingen kandidaten innehar når det nye kommunestyret trer i funksjon som er avgjørende. Hvis kandidaten etter valget velger å si opp stillingen er vedkommende derfor valgbar. Dette er fastsatt i § 3-3 femte ledd i valgloven.

Jeg oppfattet at det ikke skal gjøres manuelt oppgjør pga. ikke valgbare kandidater så lenge det ikke er gitt slenger til denne kandidaten?

Det er riktig. Det er kun slengere som påvirker listestemmetallet og som kan føre til manuelt valgoppgjør. Ordinære personstemmer ("kryss") har ikke betydning i denne sammenheng.

Diverse

Hva er gjort for å forbedre avtalen om forsendelse av forhåndsstemmer den siste uka?

Vi har, basert på tilbakemeldinger fra valget i 2021, gjort noen endringer i avtalen med Posten. Blant annet skal det være flere opphentinger og utleveringer i større kommuner for å sikre at forhåndsstemmene kommer frem til rett kommune, til rett tid. Informasjon om avtalen med Posten, hva de gjør og hva dere må gjøre sendes ut i løpet av juni måned. Opplysningene blir også gjort tilgjengelig på Valgmedarbeiderportalen.

Prøvevalget i neste uke, er det mulig å få tilgang til det i etterkant? En er bortreist og andre på kurs. Viktig å få denne informasjonen med oss.

Nei, det er dessverre ikke mulig å få tilgang i etterkant. Alt dere trenger ligger tilgjengelig på Valgmedarbeiderportalen:

<https://valgmedarbeiderportalen.valg.no/artikler/provevalg-1-2023/>

Det kan være til god hjelp å se gjennom oppgavesettet, og eventuelt benytte treningsmiljøet til å øve på deler av valggjennomføringen i EVA:

<https://valgmedarbeiderportalen.valg.no/artikler/eva-innlogging/>

Hvor får man ta i liste over førstegangsvelgere?

Etter skjæringsdatoen 30.06., når manntallet blir låst, blir rapporten "Partiservice" tilgjengelig i EVA. Du kan lese mer om denne rapporten i brukerveiledningen til EVA, og du kan lese om regler for utlevering av manntallskopier i fordypningsartikkelen om manntall som du finner på valgmedarbeiderportalen

<https://valgmedarbeiderportalen.valg.no/artikler/mer-om-manntall/>

Hvorfor har dere ikke fysisk konferanse? Vi som er nye føler vi går glipp av både informasjon og det kollegiale, samt at man ikke blir like påkoblet når vi sitter digitalt.

Valgkonferansen del 1 var en to-dagers fysisk samling. For del 2 av Valgkonferansen valgte vi å tilby dette heldigitalt. Vi har også tilbudt fysisk samling til de kommuner som skanner stemmesedler ved endeling opptelling. Vi ønsker å gi et sammensatt og godt opplæringstilbud slik at noe kan passe for den enkelte. Samtidig har vi tilbud om målrettede digitale møtepunkter mot spesifikke målgrupper som for eksempel nye og mindre erfarne valgansvarlige og fylkeskommunene. Vi tar med oss tilbakemeldingen.

Er dere tilgjengelige utover kveldene på valgtinget og under opptellinga?

Vi vil være tilgjengelig utover kvelden på valgting og under opptellingen. Jo nærmere valgdagen vi kommer, jo mer kommer vi til å utvide åpningstidene våre. Når åpningstidene i august og september er bestemt, vil vi publisere de på Valgmedarbeiderportalen.

Hvor bestiller vi blindeskrift til hyllene i avlukket?

Om det er klebeetiketter med punktskrift, kan disse bestilles fra Blindeforbundets trykkeri. For de nye valgavlukkene er skiltene til hyllene med punktskrift gjenbrukbare.

Er vel bare PC-er som trenger sertifikat, ikke brukere?

Sertifikatet må være lastet ned på PC-en som skal brukes, i tillegg må det opprettes brukere og tildeles roller i EVA.

Hvordan gi valgmedarbeidere/stemmestyre tilgang i EVA?

Den som er valgansvarlig i EVA oppretter brukere og tildeler roller til de som har behov for det. Se brukerveiledningen:

<https://valgmedarbeiderportalen.valg.no/eva/forberedelser/grunnlagsdata#administrer-brukere>

Overlevering av valgoppgjøret til fylkeskommunen: Er det krav til hvilke bokser/kasser det skal pakkes i? Hvilken forsegling er anbefalt?

Regelverket har ingen spesifikke krav for materiell brukt til oppbevaring og transport av valgmateriell, og forsegling.

Valgloven § 10-8 (3) beskriver det slik: "Materiellet skal pakkes i god orden i forsvarlig forseglet emballasje, og sendes på hurtigst betryggende måte." Valgforskriften § 34 beskriver nærmere retningslinjer for oppbevaring og transport av valgmateriell.